

uima pridrla je v nedeljo 18. julija. Skoro vse Celovsko polje je toča obsula, to pa debela, kakor jabelka. Škoda je neznano velika. — Kmete po planinah trebati začelo je Hüttenberško železarijsko društvo. Kde le mora, kupi posestvo, izžene stanovalnike, podere poslopja, poseka pitovno drevje, in zasadi vse s smrekami in mecesni. — Celovska gimnazija štela je tetos 280 dijakov. V nedeljo 25. jul. obhaja društvo katoliških rokodelcev 25letnico svojega obstanka mogoče sijajno. Iz Maribora, Gradca, Ljubljane, Dunaja, Innsbrucka, Monakovega in Rima pridejo društveni poslanstveniki. Konečno omenimo še lepe 1400letnice na rojstvo sv. Benedikta, katero so č. oo. benediktini v št. Paulu v Lavantskej dolini obhajali dne 9., 10. in 11. jul. Ob enem bilo je posvečenje krasnega novega altolja v samostanskej cerkvi. Delo je res mojstersko. Izdelalo je se v Gradci po narisu g. Grausa. Tridnevne svečanosti udeležilo je se mnogo ljudstva in duhovnikov. Kot govornika sta se proslavila pri tej priliki graški dominikan č. o. Deniffe in mariborski kanonik velečestiti gospod Fr. Kosar!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Skoro vsi deželni zbori so dokončali svoje letošnje zborovanje, le dalmatinski in gališki še zborujeta. Nemški liberalci so sprva žugali, da bodo v njih grofa Taaffeja in njegovo ministerstvo napadali. Ni se zgodilo tako; le v Českem zboru so ostali mož beseda, a zdalo jim nič ni. Ministerstvo se ne gane iz mesta. Zatem so začeli rogoviliti z nekšnim „šulvereinom“ zahtevajoč, naj vsak Nemeec, nemškutar in srenja v žep segne in pomaga snovati ponemčevalnih šol; toda reč leze polževo; ovenka ni; na spodnjem Štajerskem je do sedaj le mestni zastop v Celji smelo in junaški poškrobatal v mestno blagajnico, da položi darilce „teutonskemu“ rogovilstvu. Naposled so mislili dunajski shod avstrijskih strelcev porabiti za svojo laž „nemštvo je v nevarnosti“. Toda spodletelo jim je. Strelci nemški, slovanski, magjarski itd. vsi so poudarjali avstrijsko domoljubje, avstrijsko vzajemnost in potrebo zvesto oklenoti se svetlega cesarja in njegove preuzvišene cesarske hiše. Avstrijski domoljubje se tega resnično veselimo. Nesramno „prusaštvo“ dobilo je smrtni udarec. Judovsko-liberalni listi se pa močno jezijo. Strelni shod bil je res sijajen; samo iz Tirolskega došlo je 1000 strelcev s staro zastavo, pod katero je se l. 1809. Andrej Hofer bil vojskoval, 82 let Hoferjev zet g. Holzknrecht jo je nosil. Svitli cesar so podarili novo zastavo avstrijskim strelcem, kardinal Kutschker so jo blagoslovili po sv. meši, ki je bila na jasnem pred Franz-Jožefovo kosarno. Cesarica bila je botra. Grabljivi sosedi gledajo srdito na krepljenje avstrijskega domoljubja, celó Garibaldijev sin Menotti je došel na Dunaj gledat naših strelcev; stari prusko-nem-

ški cesar Viljelm pa je zopet v Gostinskih toplicah v Salcburškem. — Na Dunaji so juda Seelingerja obsodili na 6 let v ječo, ker je kadetom denarjev posojeval in jih neusmiljeno odiral. Grdun je si nadrl okolo 50.000 fl. — Salcburški deželni zbor je naložil deželnemu odboru nalog, naj dela priprav, da se zopet pobira šolnina. — Na Gališkem je vlada morala Albrehtovo železnico prevzeti v svoje oskrbovanje. — Ljubljanski nemčurji in udje pevškega društva „Liedertafel“ napravili so z babami, dekleti in otroci izlet na „Šmarno goro“. Tukaj so dali cerkev odpreti. Eden jim igra na orglah polke in valcerje, zunaj so pa babe in dekleta z moškimi plesale po pokopališči. Domov gredoči bili so potem od kmetskih fantov tepeni. Vsled tega velik hrup po nemških novinah, češ, Slovenci hočemo Nemce pobiti itd. — Pomorsko mesto Pulj (Pola) strada vode, vsi studenci so usahnoli. V Bosni in Heregovini dokončano je novo številjenje. Našteli so 43 mest, 31 trgov, 5054 vasi, 189.662 hiš, 1.158.440 prebivalcev (607.789 moških, 550.651 ženskih); med temi je 448.613 mohamedanov, 496.761 pravoslavni in 209.391 katoliških kristijanov, 3426 judov in 249 drngovercev; dalje našteli so 158.034 konj, 413 mul, 2721 oslov, 761.302 goved, 775 bivolov, 839.988 ovac, 522.123 koz, 430.354 svinj in 111.148 panjev bučel.

Vnanje države. Na Turškem se mora vsak trenutek odločiti, ali bo mir ali vojska. Poslanci evropskih velevlad so dne 16. jul. sultanu izročili sklep Berlinske konference, naj Turki prepustijo Grkom Tesalijo in Epir. Sultan še ni odgovoril, Grki so pa z veseljem sprejeli ovi sklep ter se orožajo, da se polastijo odmerjenih jim dežel. Ali tudi Turki orožajo se močno in pošiljajo kanone, vojake in strelivo v Dardanele, v Solun, Volo, Prevezo, zlasti pa ščujejo Albance. Ti so uže Črnogorce zavratno napali 2krat, več mož ustrelili in desetim glave odrezali. Črnogorski knez pozivlja Evropo v posredovanje zoper takšne tolovaje ter pošilja vojakov na mejo. Zmešnjava je tem večja, ker se Bismark meša v turške homatije in pošilja sultanu nemško-pruskih oficirjev in uradnikov. V Adani v Mali-Aziji pa so se mohamedani tako razljutili na kristijane, da so teh mnogo ubili. — V Rumeliji potovala je mati slavnega ruskega generala Skobeljevova in je bila tolovajski napadena in umorjena. — Nemški cesar Viljelm je potrdil novo cerkveno postavo, ki druga ni, nego novo orožje za uničenje katoličanstva na Nemškem. — Francozi so dne 14. jul. obhajali republikansko svečanost. Pri tej priliki so freimavrerji vojake upijanili, ki so potem strašno razbijali po večih mestih in grdo razsajali proti mešnikom in redovnikom. Mnogo vrlih katoličanov so ubili, med temi generala Roksina. — V vojski zoper Kitajce, če pride res do nje, imeli bodo Rusi zaveznike Japonce in Portugize. — Italijanom žuga velika nezgoda; velikanski železniški tunel od Genove skoz

Apeninsko gorovje se hoče podreti. — Angleži zapuščajo Kabul v Afganistanu!

Za poduk in kratek čas.

Štajerska in nemško-liberalno gospodstvo od 1. 1861—1881.

V. Rohnenje zoper katoliške naprave pričeli so judovski in liberalni pisarji in zdravniki l. 1858. na Dunaji. Kričači so pa lajali na usmiljene sestre. Očitali so tem nesposobnost za bolniško strežbovanje, neusmiljenost do bolnikov, dobičkarijo za lasten žep, ter da baje bolene ljudi silijo spovedati se in z Bogom spraviti, preden umerjejo. No, silile uže niso nikoga pač pa ljubeznjivo opominjale, kar pa je vsakako liberalcem, judom in freimavrerjem poglavitna pregreha. Sploh zagnali so tolik šunder, da so usmiljene sestre iz večih bolnišnic, zlasti dunajskih bile iztirane. Nastavili so svetnih strežnic. Toda uže v vojski l. 1859, potem l. 1864. in še bolje l. 1866. pokazala je se prednost usmiljenih sester in polagoma so liberalci lepo na tihem zopet ukrenoli na prejšnjo, boljše in cenejšo pot. Tako smo na Štajerskem v 9 novih javnih bolnišnic dobili usmiljene sestre. V Mariboru bile so uže od l. 1843. Tukaj streže bolnikom sedaj 10 usmiljenih sester, v Ptujih 8 (od l. 1875), v Celji 5 (l. 1876) v Brežicah 3 (l. 1878) in v Radgoni 3. Vseh 10 javnih deželjskih bolnišnic oskrbovalo je lani 8872 bolnikov 208.464 dnij ter stalo 146.355 fl. Poprek stané 1 bolnik na den 53 kr. (v Celji) do 94 kr. (v Ptujih). Največ bolnikov imela je leobenska, (1377), najmanje radgonska (307); mariborska preskrbela jih je 1353, celjska 862, ptujška 666, brežiška 440; mariborska je potrošila 23.795 fl., ptujška 16.046 fl., celjska 14.645 fl., brežiška 6607 fl. in radgonska 4654 fl. Vsi ti stroški ne zadenejo deželni zaklad. Mnogo doplačujejo srenje in bolniki, če imajo lastnega premoženja kaj. Precej morajo nam tudi tuje dežele plačevati za svoje bolnike. Temu nasproti pa moramo tudi mi za svoje inod plačevati na leto po 50.000 fl. največ na Dunaj (lani 9000 fl.) in v Zagreb (lani 10.000 fl.). Graje vredni so nekateri župani, ki se pre naglji s podpisovanjem ubožnih listov na videz bolenim lenuhom, da potem srenja in dežela za njimi bolniščinu plačuje.

Nekaj časa bili so graškega zbora liberalni poslanci res „liberalni“, to je: darežljivi z denarji za ceste in reke. Ker so pa drugod pregloboko v deželno blagajnico segali, postali so letos v tej reči mahoma jako varčni. Akopram so nemški rojaki iz gornjega in srednjega Štajerskega prosili za nove ceste, pomagalo vendar ni nič. Vkljub temu so pa potroški za ceste I. in II. vrste itd. še precej znatni, kakih 80.000 fl. Lani je se potrošilo cestnarjem in sploh v podporo okrajnim cestam I. vrste 75.000 fl. [Okraj Arvež dobil je podpore 2020 fl., Celje 2175 fl., Kozje 3612 fl.,

Ivnik 4444 fl., Ormož 1052 fl. Konjice 3457 fl. Ljutomer 1720 fl., Mahrenberg 712 fl., Maribor 3550 fl., Cmurek 1831 fl., Gornja-Radgona 1820 fl. Ptuj 1883 fl., Brežice 1649 fl., Rogatec 1423 fl., Šoštanj 1136 fl., sv. Lenart 1918 fl., Šmarije 2728 fl., Slov. Bistrica 1260 fl., Slov. Gradec 2226 fl.]. Dalje izplačalo je se podpore okrajnim cestam II. vrste 15.000 fl. [Celje 2800 fl., Ljutomer 600 fl. Šmarije 350 fl., Maribor 2000 fl., G. Radgona 300 fl., Brežice 500 fl., Slov. Gradec 260 fl.]. Naposled je se izdalo 24.242 fl. za popraviljanje vsled neviht in povodenj l. 1878. poškodovanih okrajnih in srenjskih cest. Takšne podpore dobil je Zeleni travnik 1050 fl., Lučana 140 fl., Kapla 100 fl., Arvež 1900 fl., Ormož 1300 fl. sv. Lenart 460 fl., Ljutomer 145 fl., Mahrenberg 400 fl., Maribor 1620 fl., G. Radgona 685 fl., Ptuj 1018 fl.]

Omenimo še, da za nadaljevanje sv. Jakobske ceste do Cmureka deželni odbor ničesar storiti ni hotel, ker se ljudje z bogati ne morejo, kodi bi naj šla. Isto velja o cesti iz Pečke kraj Loznice do slov. bistriške postaje na južni železnici. Dravski most železniški pri Sp. Drauburgu hoteli so prirediti tudi za navadne vožnje. Toda mahrenberški in slov. graški okrajni zastop je odbil vsako doplačilo. Vsled tega tudi deželni odbor ničesar ni dovolil. Do železniške postaje v Možgancih niže Ptujja sklenolo je se napraviti vožno stezo, ki bo stala 1737 fl. Ptujski okraj, dežela in južna železnica plačajo vsak $\frac{1}{3}$.

Odkar so začeli planine posekovati, a premalo za opetno pogozdenje skrbeti, dalje odkar so se prejšnji veliki in številni ribniki zakopali, prepogostim nevihtam, točam in povodnjim ne konca ne kraja. Štruge in korita rekam in potokom so polna proda in šotra. Vode silijo čez obrežje brž, ko se vsled kake nevihte napnejo. V pogostih povodnjih trgajo njive, travnike in gozde, zapuščajo pa na mestih, kder je prej bila rodovitna prst, pusto blato, jalov pesek, gost prod in debelo kamenje. Struge same so pogosto tako zaphane in zavlečene, da ni več po njih voziti mogoče z ladijami, flosi itd. tako, kakor nekdanj. Sploh ljudje čutijo povsod potrebo tukaj pomagati in struge popravljati, kar navadno imenujejo: reguliranje. V to svrhu smo uže veliko denarjev potrošili. Žali Bog, da večjidel še s slabim uspehom. Inženirji so premalo praktični in v tej stroki slabo vajeni in nezadostno skušeni. Veliko tisoč goldinarjev smo tako uže v vodo zmetali. Na Štajerskem najbolje na glasu je reguliranje 18 milj dolge reke Aniže (Enns). Popravljajo ovo reko uže blizu 20 let in so potrošili okolo 700.000 fl. Letos so zopet sklenoli žrtvovati 30.000 fl. samo za vzdrževanje dosedanje poprave. Dalje imamo na skrbi reguliranje Mure od Gradca do ogerske meje ter bo treba drugo leto zopet 44.000 fl. Tudi Savinjo regulirajo od Mozirja do Celja. Za drugo leto je odkazanih v to svrhu 16.270 fl. Konečno bodi